

**Střední škola stavební a strojní, Teplice,
Fráni Šrámka 1350/1
415 01 Teplice-Trnovany**

pracoviště Krupka

**PREVENTIVNÍ PROGRAM
školní rok 2024/2025**

Kateřina Burgerová

Preventivní program

1. Charakteristika školy

- Budova školy je jedním z pracovišť SŠ stavební Teplice. Tvoří ji jedna budova, ve které se nacházejí pracoviště pro odborný výcvik (2. patro, boční trakt školy) a prostory pro teoretické vyučování (3. a 4. patro). Velká většina žáků do školy dojíždí.

V letošním školní roce se začínáme využívat čipový systém pro vstup do školy. I nadále je kladen důraz na zabezpečení bezpečnosti žáků (dozory, označení).

Jedná se o městskou školu, která stojí na konci Krupky.

- Materiálně technické vybavení – v prostoru budovy školy není mnoho míst, která by mohla být využívána i v rámci prevence, nejčastěji jsou využívány učebny. Tělocvična, prostorově i vybavením nedostačující, je i nadále v rekonstrukci. Na hřiště v objektu školy je postaveno workoutové hřiště a v rámci dotací z Ústeckého kraje je svépomocí připravována venkovní učebna. V letních měsících je rozlehlá zahrada využívána nejen k výuce, ale i při pořádání školních akcí. svépomocně upravováno a možnosti využití jsou zatím malé. Posezení pro žáky na dvoře, je využíváno o přestávkách i při netradičních formách výuky. Vjezd do areálu školy je uzavřen. Čipový systém zaznamenává příchody i odchody žáků do výuky i z ní a znesnadňovat opouštění školy v době přestávek (např. pro nákup svačiny i případné předčasné odchody ze školy).
- Vnitřní zdroje školy
 - odborná literatura a časopisy
 - videotéka
 - www stránky školy
- Riziková místa
 - prostor před školou
 - WC
 - málo využívané části školy
 - málo přístupná místa ve svahu za školou
 - zadní dvůr

2. Cíle preventivního programu

Důležitou podporou pro následující oblasti je vytváření wellbeingu na našem pracovišti. Je zde více než 200 žáků, což umožňuje osobní kontakt mezi pedagogy, ostatními zaměstnanci i žáky. Podporujeme zlepšování prostředí, ve kterém se žáci vzdělávají a jsou při tom využívány výsledky nejrůznějších aktivit, na kterých se podílejí samotní žáci. Vytvářejí si tím vztah k prostředí, ve kterém se vzdělávají. Snažíme se o vytváření vztahů založených na důvěře, spolupráci i zodpovědnosti všech zúčastněných.

Cílem výchovného působení v oblasti prevence je, aby se žáci naučili být odpovědní za vlastní chování a způsob života.

Týká se to zejména těchto jevů:

- předcházení školní neúspěšnosti
- násilí a šikanování, kyberšikana
- absence, záškoláctví
- kriminalita, delikvence, vandalismus a jiné formy násilného chování
- ohrožování mravnosti
- xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu
- užívání návykových látek
- netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství
- divácké násilí
- sekty a sociálně patologická náboženská hnutí
- nezdravý životní styl
- ochrana zdraví jednotlivce i kolektivu (dodržování aktuálních hygienických opatření)

Žáci získávají následující znalosti, dovednosti a postoje

- být si vědom následků svého chování a jednání
- umět posoudit rizika, která přináší užívání drog, jejich vliv na zdraví, budoucí zaměstnání i úroveň vzdělání
- dokázat odmítnout nabízenou drogu
- mít zodpovědný přístup k životu, zdraví, vlastní morálce a osobním hodnotám
- chápat význam vlastního zodpovědného chování vůči společnosti
- umět nalézt pomoc sobě i druhým
- umět si vytvořit vlastní pozitivní obraz
- dokázat odhadnout případná rizika svého chování a tomuto chování se vyhnout
- znát právní důsledky šikany i kyberšikany, zastrašování a užití násilí

Žáci jsou vedeni:

- k rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- k vedení zdravého životního stylu
- k odolnosti proti stresu, negativním zážitkům a vlivům
- k samostatnému správnému rozhodování
- ke schopnosti týmové práce
- ke schopnosti řešit problémy
- k podílení se na tvorbě prostředí a životních podmínek
- k pěstování právního vědomí

3. Realizace preventivního programu

V letošním školním roce se budeme zaměřovat na odstranění negativ z období distanční výuky v loňském roce. Přestože distanční výuka probíhala převážně synchronně, bude důležité dbát na obnovu pozitivních vztahů ve třídách i učebních skupinách. Zde je důležitá práce TU, učitelů teoretického vyučování i odborného výcviku. Více hovořit se žáky o jejich pocitech, všimnout si jejich chování během celého dne (při výuce i o přestávkách) a podporovat komunikaci a důvěru. V případě jakýchkoli pochybností či problémů okamžitě kontaktovat ZZ.

Kromě důrazu na psychickou pohodu žáků, musíme sledovat i studijní výsledky a podporovat žáky ve vzdělávání. K tomu je možné využít projekt Doučování i konzultační hodiny.

Program je realizován začleněním do jednotlivých vyučovacích hodin (zejména český jazyk a literatura, občanská nauka, dějepis, informační a komunikační technologie, tělesná výchova). Realizace probíhá na základě dohody mezi metodikem prevence a jednotlivými vyučujícími, vždy ve spolupráci s výchovným poradcem. K realizaci programu jsou také využívány jednodenní akce (seznamovací akce, exkurze, sportovní akce, výlety). Spolupracujeme také s externími organizacemi (přednášky, semináře), zde vycházíme z aktuálních nabídek.

4. Předcházení školní neúspěšnosti

Pro předcházení školní neúspěšnosti je důležitá spolupráce mezi TU a jednotlivými vyučujícími včetně učitelů OV. V případě ohrožení žáka je důležité spolupracovat s výchovným poradcem i metodikem prevence. Je důležité pokusit se odhalit příčiny a s těmi pak dále pracovat. Nutná je i spolupráce se zákonnými zástupci, ty je nutné kontaktovat, informovat je a dohodnout se na řešení a následné spolupráci (konzultace, doučování, podpora vrstevnického učení, domácí příprava).

5. Kroky ke snížení absence

Třídní učitelé pravidelně monitorují absenci žáků. V případě zvýšené nebo neomluvené absence kontaktují a informují zákonné zástupce a řeší i se žákem. Je dobré si uvědomit, že pro snížení absence je důležité příznivé klima ve třídě i ve škole, vztah s třídním učitelem i ostatními pedagogy a jasné vymezení pravidel.

6. Východiska programu prevence

Školské dokumenty pro oblast primární prevence

Zákony:

Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

562/2004 Sb. změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona
563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
Zákon č. 379/20015 Sb., k ochraně před škodami působenými tabákem, alkoholem,
návykovými látkami

Vyhlášky:

Vyhláška č. 72 o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
Vyhláška č. 73 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských
zařízeních

7. Účastníci programu primární prevence

ředitel školy
školní metodik prevence
výchovní poradce
třídní učitel
pedagogický sbor
žáci
rodiče

8. Plán akcí na školní rok 2024/2025

- uskutečnění seznamovacího akcí pro 1. ročníky (spolupráce TU, metodika prevence a učitele OV, učitele TEV)
- zajištění jednorázových akcí pro žáky (dle nabídky spolupracujících organizací, využívání projektů)
- práce se třídou (třídnické hodiny, řešení aktuálních problémů ve třídě, důraz na pozitivní prostředí ve třídě)
- získávání nových materiálů pro metodika
- získávání propagačních materiálů pro žáky
- další vzdělávání metodika prevence
- podpora třídních učitelů a učitelů
- spolupráce s metodiky prevence na všech pracovištích
- spolupráce s výchovnými poradci

9. Spolupracující organizace

PPP Teplice

PČR Teplice

MP Krupka

Úřad práce

OHES

Městské a obecní úřady (oddělení sociální prevence, kurátoři pro mládež)

Člověk v tísni

Centra protidrogových aktivit

10. Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou informováni prostřednictvím:

- zápisů v informačním systému školy
- třídních schůzek
- osobních konzultací
- informačních nástěnek
- www stránek školy

V Krupce 9. září 2024

Kateřina Burgerová
metodik prevence

Krizový scénář - Počáteční stádium

(autor: Renata Ježková, Mgr.)

Jak postupovat při objevení problému (informací od rodičů, žáků, vlastním pozorováním):

- nahlášení TU – ŠMP + VP – zvolí strategii řešení

!! CHRAŇTE ZDROJ INFORMACÍ !!

1. krok - Odhad závažnosti onemocnění informovat ŠMP, VP , (popř. TU)- dále v textu ŠMP, VP a TU

- velmi důležité je určit, jestli daný problém vyřeším (je to moje?) anebo jestli už problematika patří odborníkům (počáteční stádium, pokročilé stádium, neobvyklá forma šikanování - lynč)

4 kritéria:

- a) způsob chování a vypovídání obětí a svědků, je to moje pokud jsou otevření, ochotní pomoci a nesouhlasí se špatným chováním (viz. tabulka),
- b) závažnost a četnost agresivních projevů,
- c) čas – jak dlouho šikanování trvá,
- d) počet agresorů a obětí.

Oznámení vedení školy, nástin řešení a vymezení rolí (kdo, co bude dělat – jednotný postup).

2. krok - Rozhovor s informátory a obětí provádí ŠMP + VP (popř. ŠSP) - kabinet

- rozhovor s informátory (rodič, kamarád, kolega – kdokoliv kdo na problém upozorní)

- nereagovat obranně
- nezpochybňovat
- **důležité je chránit zdroj a obsah informací!**
- dostanu-li signál od kohokoli – začnu třídu pozorovat (přímé varovné signály – ověřování informací)
- důležitá je empatie – nedávat rady, jen vnímat i jakoukoli „scifi“ výpověď, VŽDY ověřit
- po odchodu informátora si vše zapsat

- rozhovor s obětí

- **! rozhovor musí být proveden tak, aby o něm ostatní nevěděli – možná pomsta agresorů**
- nereagovat obranně
- nezpochybňovat
- empatie, otevřenost
- důležitá je empatie – nedávat rady, jen vnímat i jakoukoli „scifi“ výpověď ověřit
- *neslibovat něco, co nemůžu splnit*
- důležité je vše si zapsat pro další potřebu

3. krok - Nalezení vhodných svědků ŠMP , VP, ŠSP + TU

- spolupráce s informátory a oběťmi – vytipování svědků

- důležití jsou žáci, kteří sympatizují s obětí (sympatie x nesympatie oběti)
- ! nevybíráme si podle svých sympatií a podle jejich chování
- *výslech svědků nejlépe mezi čtyřma očima* (např. po vyučování, požádat o odnesení pomůcek do kabinetu), aby ostatní nevěděli (ochrana oběti)

4. krok – Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky

- rozhovory individuálně !

- nesmí se konfrontovat oběti s agresorem, ani jejich zákonní zástupci- přecházení konfliktu! – viz. trojrozměrný pohled – šikana jako závislost
- **konfrontace svědků** (ale i tak max. 2 spolu) - pouze při protichůdných informacích **!OPATRŇE!**

5. krok – Ochrana oběti

- zvýšená pozornost ve školním klimatu (třídním)
- zpřísnit dozory (ošetřit pohyb dětí na záchodech, cestě do školy) a časté nahlížení do třídy o přestávce (nenápadně)
- po dobu šetření je možné se souhlasem vedení nechat oběť doma,
- doporučit rodičům odborníka v PPP nebo v SVP, či v jiné instituci zabývající se touto problematikou,
- praktický lékař.

6. krok – Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

- **vnější obraz šikanování! (popis nemocného čili patologického chování)**

- nutnost poskládané mozaiky informací, (důkazy, musím mít jistotu o tom, co se ve třídě děje - vztahy)

- konfrontace A – A (při rozporuplnosti informací – opět max. 2)

2 linie – rozdělení řešení: Linie Agresor a linie Oběť

7. krok – výchovná komise –

- za účasti vedení školy + metodik prevence + výchovný poradce + třídní učitel + rodič + odborník = seznámení s problémem (postihy agresorů – odkaz na Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, čl. 5 – výchovná opatření)

- Nástin struktury výchovné komise:

- Úvod, přivítání – *vedení školy*
- Seznámení rodičů s problémem, který jsme zjistili – projevy chování u jednotlivého konkrétního dítěte (agresora) – *vedení školy, popř. řešitel problému (ŠMP, VP, TU)*
- Jaký postoj zaujímá škola k těmto nevhodným a nežádoucím projevům chování – *vedení školy*
- Vyjádření zákonných zástupců
- Možná navrhovaná řešení ze strany zákonných zástupců, (možnosti řešení pro nápravu chování u svého dítěte (agresora), aby se situace zlepšila, možnost spolupráce se školou).
- Seznámení rodičů s konkrétními možnými řešeními, které navrhuje škola – *vedení školy*
- Domluvit se na časovém horizontu (z hlediska nápravy chování agresora) - *TU*
- Zpětná kontrola (zda se situace zklidnila) - *TU*
- ***Nezapomenout upozornit rodiče na další výchovná opatření, pokud tato přijatá opatření nepomohou - vedení školy***

Pozn. zákonní zástupci jednotlivých žáků (agresorů) by měli být zváni na jednání ve škole písemnou formou a mezi jednotlivými jednáními se zákonnými zástupci by měla být časová prodleva.

Z tohoto jednání by měl být proveden zápis, který obsahuje (datum, struktura, závěr (na čem jsme se dohodli) podpisy všech zúčastněných, souhlas rodiče, že byl s celou záležitostí seznámen a s navrhovanými řešeními souhlasí.

8. krok – Linie Oběť : rozhovor se zákonnými zástupci obětí – TU, ŠMP, VP (popř. vedení školy)

– jiný den než výchovná komise, !individuální setkání

- sdělení zákonným zástupcům, co jsme v dané věci zjistili (závěry zjištění, domluva na dalších opatřeních)
- časový horizont pro sledování situace (14 dní informace o situaci – rodinné a školní klima)
- **spolupráce (ochrana oběti)**

Kontakt na instituce / konkrétní odborník zabývající se problematikou šikany:

- Pedagogicko-psychologická poradna,
- praktický lékař,
- Středisko výchovné péče

9. krok – Práce s celou třídou

- uzavření celé záležitosti vedením školy ve třídě (VP, ŠMP, TU)

- nastavení pravidel – charta třídy (nutno dodržovat všichni!) TU + ŠMP a informování pedagogického sboru
- třídu neustále sledovat
- ozdravení třídy – dlouhodobý proces
- při nezastavení problematiky šikanování kontaktovat ŠMP, VP (přivolání pomoci – instituce zabývající se touto problematikou)

Prevence – kamarádské vztahy a bezpečné klima.

Postup při řešení počáteční šikany : „pedagogická chirurgie“

(zpracováno podle Koláře, M: Bolest šikanování, zpracovala Mgr. Renata Ježková)

- 1. Odhad závažnosti onemocnění**
- 2. Rozhovor s informátory a oběťmi**
- 3. Nalezení vhodných svědků**
- 4. Individuální rozhovory se svědky (příp. konfrontace)**
- 5. Ochrana oběti**
- 6. Výchovní komise**
- 7. Rozhovor s rodiči oběti**
- 8. Práce s celou třídou**

Strategie vyšetřování

Hlavní zásady:

- snahou musí být zabránit prozrazení toho, kdo o šikaně informoval, tedy ochránit informátory před pomstou agresorů
- vyšetřování obětí i svědků, ale i agresorů je realizováno tak, aby ostatní nemohli vyhodnotit, co kdo řekl!

Pět kroků vyšetřování:

1. rozhovor s informátory a oběťmi
2. nalezení vhodných svědků
3. individuální rozhovory se svědky
4. zajištění ochrany obětem
5. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

NIKDY NEKONFRONTUJTE OBĚŤ S AGRESOREM (i kdyby to žádali rodiče agresora; ochrana oběti je hlavní úkol)!

Při vyšetřování hledáte odpovědi na následující otázky:

Cíle vyšetřování: získání konkrétních informací :

- Kdo je obětí? Případně kolik je obětí?
- Kdo je agresorem, příp. kolik jich je?
- Kdo je iniciátorem, kdo aktivním účastníkem a kdo je agresor i oběť ?
- Co, kdy, kde a jak konkrétního dělali agresoři obětem?
- K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo?
- Kde byli a co dělali, příp. jak reagovali ostatní?
- Jak dlouho šikanování trvá?

Výpovědi k jednotlivým otázkám je nutné důkladně zapsat a uspořádat do kvalitního důkazního materiálu.

Musíte mít jistotu, **jak šikanování konkrétně probíhalo.**

Nejdůležitější je **vypracování přehledu hlavních typů agresorů** (iniciátorů, aktivních účastníků a agresorů, kteří jsou současně obětí); u jejich jmen si poznamenáme přesné údaje kdy, kde, jak a komu co udělali. *(Potřebujete to pro sebe, abyste byli chráněni před stížnostmi rodičů agresorů.*

Struktura vyšetřování svědků a agresorů

- svědky povzbudit, podpořit, zajistit bezpečí;
- u agresorů a falešných svědků – moment šoku, překvapení – konkrétní důkazy jejich činnosti

Taktika vyšetřování

- pružná, alternativní
- závisí na odhadu vnitřního vývoje šikany, na věku dětí a na mnoha dalších okolnostech
- u počáteční je psychologicky měkká a odborně méně náročná , u pokročilé šikany je taktika psychologicky tvrdá a odborně složitá
- metody musejí mít vždy charakter překvapení a skrytosti.

1. Zahřívací předkolo je třeba navodit určitou atmosféru. Ta je jiná mluvíme-li s obětí a se svědkem a jiná při hovoru agresorem. Zatímco v prvním případě se snažíme vzbudit pocit jistoty a bezpečí, agresora naopak znejišťujeme, využíváme napětí, momentu překvapení a šoku.

2. Monolog V "zahřívacím předkole" "Monolog" můžeme ve vyšetřování vynechat. Slouží k tomu, aby žák - svědek nebo agresor svými slovy řekl, co se přihodilo. Někdy se zaplete do vlastní lži

3."Dialog" "Dialog" není dialogem v pravém slova smyslu, jde v něm o kladení otázek vyšetřovanému žákovi a o jeho odpovědi. Po celou dobu je třeba udržovat citové napětí. Nejběžnější variantou je tzv. přitlačení ke zdi. Agresorovi jsou nabídnuty nějaké polehčující okolnosti, když se přizná, zároveň je ubezpečen, že v případě dalšího šikanování bude nekompromisně potrestán.

4. Konfrontace Při rozhovoru s agresorem je důležité, na co se ptáme a jakým způsobem. Významnou roli hraje neverbální komunikace. Např. jak se na agresora díváme (dlouhý chladný pohled znejistí), v jaké jsme od něj vzdálenosti (příliš velká vzdálenost i přílišná blízkost zneklidňují), zda on sedí a my stojíme (pocit převahy). I kladenými otázkami agresora znejišťujeme, hledáme v jeho slovech rozpory, chytáme se přeřeknutí atd. Konfrontace není nutná v každém případě. Někdy se dělá buď mezi svědky - aby se ujasnily rozpory - nebo mezi agresory. **Konfrontaci agresorů**

(posadíme je tváří v tvář) regulujeme, sledujeme rozpor mezi slovy a gesty.
"Neverbální komunikace je starší než verbální a je mnohem pravdivější," zdůrazňuje dr. Kolář.

Další výslechové taktiky:

Povození na kolotoči – sprcha otázek

Znejišťování

Odnímání důvěry

Vzbuzování protireakce

Rozhovor s obětí

- Empatické aktivní naslouchání (*povzbuzování, objasňování, parafrázování, zrcadlení pocitů, shrnutí, uznání, potvrzování*)
- Ujišťování o hodnotě
- Ubezpečování o dalším postupu
- Podpora a zajištění bezpečí

Krizový scénář při zjištění pokročilé šikany (3. – 5. stádium)

(zpracovala Mgr. Renata Ježková)

I. Odhad závažnosti onemocnění

- **chování, spolupráce, vztahy, celková atmosféra**
(„dusná atmosféra“, strach, napětí, nesvoboda; souhlas s jednáním a normami agresorů, obviňování oběti, bagatelizace nebo popírání násilí, nespolupráce svědků, popírání, odmítání vypovídat ze strachu z následků, ustrašenost oběti – popírání násilí, sebeobviňování)
- **závažnost a četnost agresivních projevů**
(brutální projevy výsledkem delšího vývoje šikanování, i psychické formy psychoteroru)
- **doba, po kterou šikanování probíhá**
(z výpovědí – déle než tři měsíce – rozvinutější forma)
- **počet obětí a agresorů**
(větší počet A i O – náznak nastolení destruktivních skupinových norem)

Při odhadu závažnějších forem a stádia šikanování je závazný krizový plán, který upravuje:

- způsob ochrany oběti/-í
- povinnosti pedagogických pracovníků a jejich jednotný postup
- žádost o vstup specializovaného servisního zařízení
- zajištění součinnosti – technické a organizační podmínky, příp. personální
- zajištění a koordinace informačních toků
- opatření – školní řád, klasifikační řád, pracovní řád, příp. podle § OZ, § TZ
- způsob další práce se třídou, s jednotlivými aktéry

II. Strategie vyšetřování

- **zajištění bezpečí oběti, příp. informátora**
- **zvýšení pedagogického dozoru na rizikových místech, v rizikových situacích**
- chránit a zabránit prozrazení informátora
- rozhovor s informátory, obětí – dokumentace poskytnutých prvotních údajů, důkazů
- **kontaktování externího servisního zařízení – odborník na vyšetřování šikany, policie**
- poskytnutí dosavadních dostupných informací, zajištění organizačních podmínek vyšetřování – místnost, součinnost)

III. Závěry vyšetřování

- součinnost s dalšími subjekty – kompetenční mapa / co, kdo, kdy a jak
- **zajištění ochrany oběti, resp. informátora** (pravidelná setkání, telef. kontakt, zajištění odb. péče, cílené sledování oběti, docházky, stanovení ochránců oběti)
- prokázání a usvědčení agresorů, přiznání
- **jednání výchovné komise** (viz scénář zasedání výchovné komise)- **realizace opatření**
- **oznámení o potrestání agresorů** před celou třídou – vyjádření stanoviska a postoje školy
- **léčba skupiny** - intervenční program ve spolupráci s odborníky, restrukturalizace třídy nejčastěji rozbití stávající skupiny
 - vždy vyloučit ze skupiny jádro agresorů
 - sestavit nově konstelaci žáků – pozitivní tendence, přítomnost „hvězdy“
 - realizace vnějšího nátlaku – kázeňská opatření, výchovná opatření
 - spolupráce se servisními zařízeními

3.7. POPLACHOVÝ PLÁN – při výbuchu skupinového násilí

Při výbuchu šikanování – školního lynče- dochází k okamžitému uplatnění závazného předem zpracovaného a ověřeného postupu pracovníků školy, který upravuje:

- základní opatření pro zastavení násilí a ochrany oběti; strukturu zjištění skutečností a popis situace
- způsob a zajištění organizačních podmínek
- úkoly konkrétních pověřených osob
- dostupnost aktualizovaných kontaktů na zákonné zástupce žáků, OSPOD, Policii ČR a servisní zařízení
- způsob a zajištění informačních toků

metodické východisko pro účinnou pomoc

- **překonání šoku pedagoga**
- **bezprostřední záchrana oběti**
- **zvláštní organizační opatření (strategie se týká všech žáků ve třídě)**
- **rozhovor s informátory a oběťmi**
- **nalezení vhodných svědků**
- **individuální, příp. konfrontační rozhovory se svědky**
- **ochrana oběti**
- **rozhovor s agresory, příp. konfrontace mezi nimi**

Blíže k jednotlivým krokům:

vzhledem k věku, odhadu závažnosti onemocnění nutno použít tvrdší a hlavně vysoce odborný postup

nutné: poplachový – krizový scénář /kdo,co, kdy, kde, jak, s kým/

- zastihnout agresory nepřipravené
- provedení individuálních rozhovorů se všemi přítomnými žáky – organizačně zabránit domlouvání
- okamžitý zásah ve spolupráci s kolegy

krizový scénář pro „lynč“

a, interní ochrana

1. první kroky pomoci
2. organizace podmínek pro vyšetřování

3. vyšetřování
4. léčba

1. první kroky pomoci

- zvládnutí vlastního šoku (emoce a jednání)
- zastavit skupinové násilí
- poskytnout oběti nejnnutnější pomoc (láska, soucit, odvaha)
- přivolat pomoc způsobem dle předem vypracovaného scénáře

2. organizace podmínek pro vyšetřování:

1. zalarmovat další pedagogy a domluvit se s nimi o spolupráci při vyšetřování (nenechat žáky ani chvíli bez dozoru) – *způsob, personální zajištění, kompetence, koordinace*
2. zabránit domluvě na křivé skupinové výpovědi – *způsob zajištění /rozdělení skupiny-personální zajištění, prostorové zajištění, koordinace*
3. pokračovat v pomoci a podpoře oběti - vyhledat lékařskou pomoc, oznámit rodičům - *personální zajištění, způsob sdělení, obsah*
4. ohlásit celou věc policii – *personální zajištění, obsah, způsob*

3. vyšetřování

cíl: přesné zmapování situace:

1. co se stalo ? co tomu předcházelo?
2. co kdo dělal ? jak to dělal?
3. co dělali ti, co nic nedělali?
4. co jsi dělal/a ty?
5. komu se co stalo?

zásady:

1. zásadně nekonfrontovat oběť s agresorem
2. zabránit domluvě pachatelů
3. zabránit zinscenování křivé výpovědi
4. využít momentu překvapení – rychlost, důslednost, jednotnost
5. nechat rozhovory s agresory nakonec
6. dokončit vyšetřování tentýž den

postup vyšetřování

globální strategie - všichni

1. rozhovor s informátory
2. nalezení vhodných svědků
3. individuální /konfrontační rozhovory se svědky
4. rozhovor s agresory, konfrontace mezi agresory

b, externí ochrana

1.úprava toků informací - jednotné prohlášení dle zpracovaných zásad krizové komunikace

Krizový scénář – práce se třídou

(zpracovala: Mgr.Renata Ježková)

Informace (informátor, kdokoliv kdo na problém upozorní)

Struktura pásma (např.: diagnostický program Mgr. R. Ježkové: „Neubližuji mi!“, který mapuje vztahy ve třídních klimatech, *popř. je možné zvolit i jiný typ programu pro práci se třídou např. vrstevnický program Nory Martinové, Rychnov na Kněžnou – viz časopis Prevence, apod.*

! Odhad závažnosti onemocnění – zvážit stádia (počáteční, pokročilé, neobvyklá forma šikany)

4 kritéria:

- e) **způsob chování a vypovídání obětí a svědků**, je to moje pokud jsou otevření, ochotní pomoci a nesouhlasí se špatným chováním (viz tabulka),
- f) **závažnost a četnost agresivních projevů**,
- g) **čas** – jak dlouho šikanování trvá,
- h) **počet agresorů a obětí**.

Oznámení vedení školy, nástin řešení a vymezení rolí (kdo, co bude dělat – jednotný postup).

!! Správné řešení u případů šikanování mezi dětmi a mládeží záleží na Vaší jednotnosti a důslednosti.

Popis pásma mapující vztahy v třídním klimatu:

1. *techniky* – mapující klima ve třídě (ŠMP)

- výběr technik cílených pro tuto problematiku (např.: Jména, Přezdívky, Had, Místa si vymění, Ruce, Loď, Tiché řady, Míček: Co mám /nemám rád(a)), apod.

2. **sociometrie** (ŠMP, VP)

- zvláštní místnost

- individuální práce se žáky

3. **práce se třídou (komunitní kruh)** (ŠMP, VP, ŠSP) za účasti TU

- pojmenování problému ve třídním klimatu

4. **Vypracování závěrečné zprávy**(ŠMP, VP)

- důvěrná

- popis I., II., III. části pásma k mapování vztahů

- závěr

- doporučení, rizika, odkaz na metodický pokyn MŠMT ČR čj.: 28275/200-22

5. **Info a diskuze TU, ŠMP, VP, VŠ**

- popis dění ve třídě

- kroky k řešení

- role pedagoga

6. **Kulatý stůl „INFO“** (ŠMP, VP, VŠ)

- schůzka s pedagogy, kteří ve tř. učí – seznámení s problematikou

- pedagogický sbor

7. **Schůzka s rodiči** (VŠ – písemná forma)

- „mimořádná“

- účast TU, VP, ŠMP, VŠ

- seznámení se problémem (obecně) ne jmenovitě!

- pokud má zákonný zástupce zájem mluvit vždy individuálně se zákonným zástupcem o jeho dítěti

8. **Výchovná komise**

- písemná forma vyzvání

- struktura - viz

Nástin struktury výchovné komise:

- Úvod, přivítání – vedení školy

- Seznámení rodičů s problémem, který jsme zjistili – projevy chování u jednotlivého konkrétního dítěte (agresora) – *vedení školy, popř. řešitel problému (ŠMP, VP, TU)*
- Jaký postoj zaujímá škola k těmto nevhodným a nežádoucím projevům chování – *vedení školy*
- Vyjádření zákonných zástupců
- Možná navrhovaná řešení ze strany zákonných zástupců, (možnosti řešení pro nápravu chování u svého dítěte (agresora), aby se situace zlepšila, možnost spolupráce se školou).
- Seznámení rodičů s konkrétními možnými řešeními, které navrhuje škola – *vedení školy*
- Domluvit se na časovém horizontu (z hlediska nápravy chování agresora) - *TU*
- Zpětná kontrola (zda se situace zklidnila) - *TU*
- ***Nezapomenout upozornit rodiče na další výchovná opatření, pokud tato přijatá opatření nepomohou - vedení školy***

Pozn. zákonní zástupci jednotlivých žáků (agresorů) by měli být zváni na jednání ve škole písemnou formou a mezi jednotlivými jednáními se zákonnými zástupci by měla být časová prodleva.

Z tohoto jednání by měl být proveden zápis, který obsahuje (datum, struktura, závěr (na čem jsme se dohodli) podpisy všech zúčastněných, souhlas rodiče, že byl s celou záležitostí seznámen a s navrhovanými řešeními souhlasí.

9. Práce se třídou

PREVENCE: bezpečné klima, kamarádké vztahy – charta třídy: nastavení pravidel (spolupráce učitel + žáci)

- třídnické hodiny, výuka,
- výlety,
- adaptační pobyty.

Kyberšikana

Bezpečnostní plán – jak předcházet kyberšikaně

Začlenit témata spojená s rizikovým chováním na internetu do výuky a do třídnických hodin

Posilovat empatii mezi žáky

Pracovat na klimatu třídy, školy

Vést k úctě k druhým lidem

Dávat žákům pozitivní zpětnou vazbu

Vytvářet dobré vztahy mezi žáky i kolegy

Důsledně zakročit vůči individuálním projevům agrese

Vzdělávat pedagogy

Podporovat pozitivní využívání technologií

Pracovat na povědomí žáků o rizikovém chování na internetu

V případě podezření na kyberšikanu

Zabývat se kyberšikanou vždy

V závažnějších případech kyberšikany (kdy naplňuje skutkovou podstatu trestného činu) škola kontaktuje Policii ČR

Informovat zasažené žáky o výsledcích šetření ve škole a udělených trestech

Spolupráce s rodiči, s institucemi a orgány státní správy (vč. ohlašovací povinnosti)

odhad závažnosti a formy šikany

získání důkazů

rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi

nalezení vhodných svědků

individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory)

ochrana oběti

spolupráce s rodiči, s institucemi a orgány státní správy (vč. ohlašovací povinnosti)

realizace následných preventivních opatření